

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

Ei huomautettavaa

2 b § Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

Ei huomautettavaa

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

Ei huomautettavaa

5 § Maksuttomat terveyspalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

Maksuttomien palveluiden piiriin esitetään otettavaksi palveluita, joiden käyttäjämäärät ovat jo nykyisellään suuria. Maksuttomuuden myötä asiakasmäärät tullevat nousemaan eli palveluiden kysyntä kasvaa. Esimerkiksi hoitajavastaanottojen maksuttomuus tuo lisävaateena sen, että palveluihin tulon kriteereitä on tarkennettava että palvelun vaikuttavuus säilyy. Epätarkoituksenmukaista kysyntääkin lienee tästä aiheutuvan. Vastaavasti kuntataloudelle tilanne on haastava, koska maksutuloja jää saamatta huomattava määrä. Samoin palvelumaksujen poistuminen tietyistä erikoissairaanhoidon palveluista tulee kiertymään kuntien maksettavaksi.

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

Maksukattoa esitetään otettavaksi käyttöön mm. tilapäisessä kotisairaanhoidossa ja kotisairaalapalveluissa. Kotisairaanhoidon osalta tämä palvelu on kiinteä osa kotihoidon kokonaisuutta. Yhden osion eriyttäminen maksukaton alaiseksi tuo haasteita asian käytännön toteuttamiseksi ja on myös asiakkaita eriarvoistava asia. Kotisairaalan osalta asia helpommin toteutettavissa ja asiakkaille perusteltavissa. Suun terveydenhuollon maksukaton piiriin tulemisella suuret vaikutukset asiakasmaksutuloja vähentävänä tekijänä.

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

Ei huomautettavaa

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Vähimmäiskäyttövaran määrittäminen myös tehostetun palveluasumisen asiakkaille on hyvä asia. Se, mitä käyttövaralla tulee kattaa on jatkossa kuntatalouteen heikentävästi vaikuttava asia eli esim. kaikki reseptilääkkeet ja tietyissä tilanteissa myös osa reseptivapaista lääkkeitä huomioidaan vielä lisäksi.

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

Lakiin tulisi kirjata asiakkaan/asioidenhoitajan velvoite hakea hänelle kuuluvat lakisääteiset etuudet asumispalveluihin siirryttäessä eli esim. eläkkeensaajan hoitotuki ja asumistuki. Keskustelua näistä käydään toistuvasti asiakkaiden/asioidenhoitajien kanssa. Pääomatulojen huomioiminen olisi hyvä lisäys.

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Erityisesti aikaisempaan asumiseen liittyvien kulujen vähennysoikeus tulee tuomaan haasteita. Omassa kaupungissa tämä on ollut nyt tehostetussa palveluasumisessa harkinnanvarainen asia. Jos tästä tulee lakisääteinen oikeus, tulee asiakohta olla tarkoin kirjattu yhteneväisen käytännön luomiseksi. Tämä tulee myös osaltaan vähentämään kaupungin asiakasmaksutuloja.

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård

Kts. kohta 7C. Erityisesti lääkekulujen osalta tulee olemaan käsittelijöiden työtä lisäävä mahdollisuus ja asiakasmaksutuloja vähentävä asia. Lisäksi lääkekulut ovat hyvin harvoin tasaiset eli miten suuren vaihtuvuuden esiintyessä tehdään uusi päätös.

10 e § Jatkuva ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

Maksutaulukon tulkinta tulee olemaan lähes mahdotonta. Asiakkaiden palvelutuntimäärät vaihtelevat suurella osaa asiakkaista kuukausittain. Millä palvelumäärän muutoksella kuntaa veloitetaan tekemään uusi palvelu- ja asiakasmaksupäätös? Pahimmillaan päätöksiä jouduttaisiin tekemään useita vuoden aikana. Sinänsä palveluasumisen rinnastaminen säännölliseen kotihoitoon palveluista perittävien maksujen osalta on hyvä asia.

Näiden maksujen perustuminen asiakkaan bruttotuloihin ja tehostetun palveluasumisen/laitoshoidon maksujen perustuminen nettotuloihin ei ole toivottavaa vaan tavoitteeksi sama maksuperuste.

Asiakasmaksutulot tulevat vähentymään johtuen mm. maksujen maksuprosenttimuutoksista.

10 f § *Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei huomautettavaa muilta osin kuin että jos tehostetun asumispalvelun puolelle olisi mahdollisuus saada pääomatulot huomioduksi, niin myös näihin palvelumuotoihin.

10 g § *Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice*

Ei huomautettavaa

10 h § *Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice*

Pitkäaikaisessa tehostetussa asumispalvelussa ei saisi olla erikseen tukipalveluista perittävää maksua, tämä on tärkeä sisällyttää lakiin.

Kotihoidossa ja palveluasumisessa tukipalveluista perittävät erillismaksut ok.

10 i § *Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog*

Ei huomautettavaa

10 j § *Maksun määrääminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift*

Ei huomautettavaa

10 k § *Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften*

Ei huomautettavaa

11 § *Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift*

Ei huomautettavaa

13 § *Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland*

Ei huomautettavaa

14 § *Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen*

Ei huomautettavaa

14 a § *Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar*

Ei huomautettavaa

15 § *Muutoksenhaku / Ändringssökande*

Ei huomautettavaa

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

Ei huomautettavaa

Palomäki Tarja
Lapuan kaupunki / perusturva